

В Б Р О Я
четете

Из историята
на ДБУ

Гергьовден

5 години
Българско училище
за роден език

За историята на ДБУ

Българинът има такава съдба, че по най-различни причини не един път е бил принуден да напусне родината си и да търси препитание и реализация на своя живот в чужбина. Постепенно емигрантството се превръща в наша национална съдба. Притиснати от беднотията в родните си краища, тръгнали по чужбина да изкарат някоя парац за да нахранят гладуващите гърла в къщи, поставени на най-ниското стъпало в живота, емигрантите-градинари са живели с надеждата да се измъкнат от това положение и да заживеят добър, спокоен живот. Ето това ги е карало да бъдат стиснати, да заключват с по два катинара сандъка с парите. Социалната несправедливост обаче, закалява българската душа и поражда борбеност у българина. Тази черта в своя характер той пренася навсякъде в чужбина. Независимо от мястото където попада, независимо от трудностите, пред които съдбата го изправя, българският градинар остава верен на своя български род и на светлия възрожденски дух за въздигане на милата родина България.

Първи по широкия свят тръгват лясковските градинари. Началото на тяхното странстване започва в онова далечно време, когато видинският Рустем паша, еничар от български произход, на път за Цариград, подгонен от снежната буря спира на почивка в Лясковец. Хитрите лясковски чорбаджии го посрещат много добре и по-късно, когато той става султански зет изпротсва от султана превръщането на Лясковец и околните села във въкъфски земи, нещо което дава по-голяма материална свобода на живеещите в онзи район българи. Първите лясковчани се отправят на градина около Цариград през 1815 година. По-късно през 1825 г. те тръгват да прилагат своите градинарски знания на запад, в пределите на Австро-Унгария. Лясковчани са последвани от Драгановчани и Поликрайщенци. Градинарските постепенно проникват все на по на запад в Австро-Унгария, докато най-накрая заливат с градинарски стоки двете столици Виена и Будапеща. В Унгария първите градинари от Поликрайще са Никола и Иван Сърневи, братя Тодор Нейков-братата и Марин Нейков Братата, който се

установил като газда в Пloeщ. Градината пък на Тодор Нейков се простира от мястото на сегашната западна гара в Будапеща чак до Дунава. Сърневи подпомагат материално просветното и религиозно дело в родното си село. Братя Нейкови се включват с пари в строителството на най-големия за времето си селски храм в Поликрайще – църквата „св. Марина“. По време на Освободителната война братя Нейкови напускат своите градини и се включват в опълченските дружини. Какво родолюбие е било нужно за да напуснеш спокойния, материално подсигурен и уравновесен живот на забогатял газда и да се включиш в славните редове на опълчението, да станеш опълченец и да се вречеш на родна България! Така през 1893 г. група градинари в Будапеща, организирани от Тодор Нейков и Атанас П. Сърнов, закупуват и изпращат в Поликрайще камбаната за новопостроената църква „св. Марина“. Марин Нейков-Братата пък подпомага финансово световния борец-първенец горнооряховчина Никола Петров, който е бил при него на градина в Пloeщ. Благодарение на тази начална помощ Никола Петров в

края на 19 век получава титлата „Най-силният човек на земята“. Годишите се излизват като кехлибарена броеница. Заедно с тях растат родолюбивите дела на градинарите от Поликрайще и Драганово. Поликрайщенци купуват за своите съселяни трактор и готова радиоуредба за озвучаване на селото, в Драганово започва да звъни „градски“ часовник и пристига линейка за бърза помощ. През 1914 год. родолюбиви българи в Будапеща, създават „Дружество на българите в Унгария, най-главната цел на което е да работи за опазване на националната идентичност на живеещите в Унгария българи. Инициатор за основаването на дружеството е Петър Хаджипетков, който е бил и кмет в родното си Поликрайще, където работи за построяване на училище „св. св. Кирил и Методий“. Така този родолюбец вписва с големи букви името си в историята на българската колония в Будапеща и в Поликрайще, по-късно през 1885 г. той дава заем на българската държава в размер на 4 милиона златни крони, за водене на войната със Сърбия. Така създаденото дружество и до днес ръководи живота на българите в Унгария. На 26 май 1916 г. в Будапеща българите основават църковна община, а на 25 февруари 1918 г. отваря вратите си и българското училище. Малко по-късно, на 24 май 1931 г. е построен настоящия български правосла-

вен храм, който носи имената на нашите славянски равноапостоли. През 1936 г. неуморимите родолюбци от България построяват в църковния двор в близост до църквата малка постройка за жилище на свещеника и канцелария на дружеството и църковното настоятелство. Преди няколко години на мястото на тази постройката, ползвайки подкрепата на унгарската държава българите в Унгария строиха параклис на своя патрон, закрилника на градинарите – „Св. Трифон“. И днес църковният двор е място, където се пазят живи традициите на празника „Трифон Зарезан“, на Великденските празници на Гергьовските тържества с прочутата „курбан чорба“ и неизменните люлки за здраве, традиции пренесени от родината и грижливо пазени от тук живеещите българи. Примерът на будапещенци е последван от българите в Мишколц – през април 1924 г. те откриват свое училище. През 1933 г. в Пейч е учредена българска църковна община „Св. Иван Рилски“ и открит параклис със същото име, съществуващ и до днес. През 1957 г. от доброволните дарения на 445 български семейства се изгражда Българският културен дом. По-късно, в продължение на няколко години се извършва надстройката като се построяват сега съществуващия хотел и двете нови помещения на ресторанта.

Много са българите, които са дали своя принос в живота на дружеството. По реда на тяхното избиране бих искал да спомена неговите председатели от основаването му: Лазар Иванов, Димитър Маринов, Никола Атанасов, Стефан Георгиев, Тодор Киров, Иван Ялъмов, Ангел Колев, Никола Бочев, Славчо Костадинов, тук бих искал да изтъкна и дългогодишната ползотворна дейност на бившия секретар на дружеството Тодор Калицов, а също да спомена някои имена на наши сънародници, като с това списък им съвсем не е пълен, не могат да бъдат изброени всички, които винаги са били готови да се притекат на помощ на дружеството и не са жалили нито време, нито труд, нито средства, за да помогнат на общото дело: Петър Хаджипетков, Никола Кабакчиев, Ангел Карапенчев, Михаил Заяков, Илия Добрянов, Цани Йоргов, Тодор Иванов и още много други. В последния строителен етап на културния дом неоченим е приносът на хора като Георги Добрев, инж. Владимир Енчев, инж. Петко Бундев, арх. Матей Константинов и Пенка Чангова. В знак на почитта към революционното минало на България в двора на културния дом с доброволни дарения е построен и стои на вечна стража паметника на поета революционер „Хр. Ботев“. Тук поднесоха цветя президентите Желю Желев, Петър Стоянов министър-председателите

Az MBE történetéről

A bolgár ember különböző okok miatt nem egyszer volt kénytelen elhagynia a hazáját, hogy külföldön keressen megélhetést. Az emigrálás lassanként a bolgárok nemzeti sorsává vált. Az ott-honi szegénység miatt indultak külföldre a bolgár kertészek is, hogy megkeressék a betevő falatra valót az éhező szájaknak. A szociális igazságtalanság azonban megedzette a bolgárok lelkét és megtanította harcolni őket. Ezeket a tulajdonságokat külföldön is kamatoztatták. Bárhová is kerültek, bármilyen nehézségekkel is találták szembe magukat, a bolgár kertészek hűek maradtak bolgár nemzetségükhöz, és mindig igyekeztek szeretett hazájuk felemelkedéséért is tenni. Elsőként a Ijaszkovói kertészek indultak el külföldre, 1815-ben az első csoportjuk Konstantinápolyba ment, majd 1825-ben az Osztrák-Magyar Monarchiában is megkísérlék kamatoztatni kertészeti ismereteiket.

A Ijaszkovóiakat a draganovóiak és a polikraisteiek követték. A kertészek az Osztrák-Magyar Monarchiában hamarosan már a két fővárost, Bécsét és Budapestet is elárasztják terményeikkel.

Magyarországon az első polikraistei kertészek **Szarnev Ivan** és **Nikola**, valamint **Nejkov Todor** és **Marin** voltak. Szarnévék anyagilag támogatták szülőfalujukban az oktatást és az egyházat. Nejkovék pedig pénzt adtak a polikraistei Szent Marina templom felépítéséhez. 1893-ban Budapesten egy csoport kertész Todor Nejkov és Atanasz Szarnév vezetéseével megveszi és elküldi a harangot a polikraistei templomnak. Az évek múlnak, és a polikraistei és draganovói kertészek egyre több hazafias cselekedetet visznek véghez. A polikraisteiek traktort és rádióberendezést vesznek falujuknak, Draganovo pedig „városi“ órát és mentőautót kap. A hazaszerető bolgárok 1914-ben alapítják meg a **Magyarországi Bolgárok Egyesületét**, amelynek fő célja a Magyarországon élő bolgárok nemzeti identitásának megőrzése.

1916. május 26-án alakul meg az egyházközösség, a bolgár iskola pedig 1918. február 25-én nyitja meg kapuit. 1936-ban a fáradhatatlan bolgárok felhúznak egy kis épületet a templom udvarán, amelyben a pap lakása, az egyesület irodája és az egyházbizottság kap helyet. Ennek az épületnek a helyén épült fel a Szent Trifon parókia néhány évvel ezelőtt. A budapestiek példáját követik a miskolci bolgárok is, akik 1924-ben nyitják meg saját iskolájukat. Pécsen pedig 1933-ban alakul meg a Rilai Szent Iván egyházközösség. A Bolgár Művelődési Ház 1957-ben épül fel 445 bolgár család adományából. A 70-es évek végén és a 80-as évek elején szállodával és étteremmel bővíti ki a művelődési házat. A Magyarországi Bolgárok Egyesülete életében nagyon sok bolgár vett tevékenyen részt. Az alapítástól kezdve a következő elnökei voltak: Lazar Ivanov, Dimiter Marinov, Nikola Atanaszov, Sztefan Georgiev, Todor Kirov, Ivan Jalamov, Angel Koлев, Nikola Bocsev, Szlavcsó Konsztantinov, de meg kell említeni Todor Kalicov, az egyesület volt titkárának áldozatos munkáját is.

A művelődési ház udvarán önkéntes adományokból került felállításra Hriszto Botev szobra a forradalmi hősök iránti tisztelet jeleként. A szobornál Zselju Zselev és Peter Sztojanov államelnök, valamint Ivan Kosztov és Szimeon Szakszkoburggotszki miniszterelnök és is elhelyezte már virágát. Bulgária él, Európa szívében lakik, a szép Budapesten, ahol bolgárok száza őrzik nevét és dicsőségét.

Minden, amit a bolgárok Magyarországon elértek, a kitartó munka, az évtizedek alatt felhalmozott lelki energia eredménye, amelyet örökségül hagytak ránk elődeink. Ezért a legfontosabb feladatunk, hogy megőrizzük, és átadjuk a lángot az utánunk következő nemzedéknek, hogy ne haljon el a bolgár szó a magyar földön, hogy fennmaradjon a bolgár név és mindaz, amit létrehozunk.

Georgi D. Irinkov
az MBE volt elnöke

Гергьовден по български

И тази година интернетническия Гергьовден събра много хора, много млади хора в Българския културен дом. Богатата програма включваше изпълнения на български и сръбски танцови състави, а гърците се представиха по-скоро с оркестрите си. В програмата бе включена и Детският фолкорен ансамбъл „Детелина“ от град Видин, която пристигна специално за празника. Малките танцьори и певци на 5-8 годишна възраст бяха посрещнати с бурни аплодисменти от публиката, те спечелиха сърцата на зрителите със своето изпълнение, артистичност и усмивки. Танцовите състави Ловра (от Лорев) и Янтра също взеха участие. А с оркестрите Зеус, Ловра и Право младежите танцуваха до зори.

На другия ден в Българския православен храм се състоя света божествена литургия, посветена на празника. Макар Гергьовден да е християнски празник, традиционните ритуали, които се извършват са свързани с езическото наследство. Те са свързани с началото на новата селскостопанска година у българите.

Те. Тя приключва на Димитровден (26 октомври). В църковния двор бяха навързани люлки на зелено дърво, за да се пополюят стари и млади за здраве. Люлките бяха напичкени със здравец. Вярва се, че който се е люлял на тях ще бъде здрав през цялата година. Не бяха забравени и именниците – Георги, Гегана, Гинка, Галина, Галя, Ганка, Ганчо. Друг много важен компонент на Гергьовската обредност е празничната трапеза. Бе раздаден и агнешки курбан.

В България 6 май е официален празник – ден на храбростта и на

българската армия. Той започва да се празнува още с нейното създаване. Чества се и като празник на ромското малцинство в България. Като ден на армията празникът е бил официално провъзгласен на 9 януари 1880 г. с указ №5 на княз Александър Батенберг. Няколко дни по-рано е бил учреден и военният орден „За храброст“ – отличие, с което се удостоават извършилите подвизи на бойното поле. През 1946 г. комунистическото управление прекъсва традицията на празника, която е възстановена през 1993 година.

Szent György-nap

Az interetnikus Szent György-napra idén is sokan gyűltek össze a Bolgár Művelődési Házban. A műsorban a lórévi Lovra és a Jantra táncegyüttes mellett a külön az erre az alkalomra Budapestre érkezett vidini Detelina Gyermekek Népi Együttes lépett fel. Az óvodás és alsó tagozatos táncosok és énekesek nagyon nagy sikert arattak a közönség körében előadásukkal és vidámságukkal. A műsor után a Zeus és a Pravo zenekar zenéjére rophatták a táncot hajnalig az egybegyűltek.

A következő napon az istentisztelet után a Bolgár Ortodox Templom udvarában került sor a Szent György-napi ünnepségre. A Szent György-nap bár egyházi ünnep, az ünnephez kötődő népszokások azonban pogány eredetűek, és a mezőgazdasági év kezdetéhez kapcsolódnak. A templomkertben bárányleves és szépen feldíszített hinták várták a kicsiket és a nagyokat, mert a néphit szerint aki ezen a napon hintázik rajtuk, egész évben egészséges lesz.

Клуб на пенсионера

На 1 април 2009 г., Денят на лъжата, се проведе четвъртата пенсионерска среща. На нея присъстваха 17 пенсионера. Наистина се радвам и съм щастлива, че нашия клуб на пенсионера, който години вече функционира към Дружеството на българите в Унгария, започва да живее все по-активен и наситен с нови събития живот.

Събиранията ни всяка първа сряда на месеца станаха вече не само хубава традиция, но и смея да кажа, че се превърнаха и в очаквано от нас събитие на ежедневието ни. Моля всички пенсионери да посещават нашите срещи. На следващата среща, която ще се проведе в първата сряда на месец юни, колективно ще решим къде да бъде следващата екскурзия.

Моля елате!

Мария Кушева
29 април 2009 г.

Великден

Българската общност в Унгария отбеляза православния Великден. Естествена среда на празника е Българският православен храм „Св. св. Кирил и Методий“, който от 1931 е център на духовния живот на тукашните българи. Вече няколко години нощната служба привлича много хора, които посещават храма, стичайки се от различни краища на Будапеща, въпреки неудобствата на транспорта. На другия ден, в неделя, църквата е винаги препълнена. Силата на традицията и на общността довеждат в храма и хора, които не са редовни посетители на неделните служби. Тук децата от малки се научават да изричат празничния поздрав: „Христос възкресе!“ и отговора: „Воистина възкресе!“ След службата има време за разговори, за срещи с хора, които отдавна не си виждали – било в църковния двор, било чакайки за червено яйце и благословия в дългата редица от хора. В хубавото време пълен изглеждаше и добре поддържания църковен двор. Празникът отново ни събра.

Húsvét

A magyarországi bolgár közösség idén is megünnepelte a húsvétot a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templomban. A húsvét éjszakai istentiszteleten már évek óta sokan gyűlnek össze Budapest minden részéből. A következő napon, vasárnap pedig mindig megtelik a templom, ilyenkor a hagyományokhoz híven olyanok is nagyon sokan eljönnek, akik egyébként nem rendszeres templomlátogatók. Az istentisztelet után akad idő egy kis beszélgetésre, találkozásra olyanokkal, akikkel régen nem találkoztunk.

Nyugdíjasklub

2009. április 1-én tartottuk meg az idei évi negyedik összejövetelt a Nyugdíjasklubban, amelyen 17 nyugdíjas vett részt. Nagyon örülök, hogy a Magyarországi Bolgárak Egyesülete mellett működő Nyugdíjasklubunk egyre aktívabb és eseménytelibb életet él.

A minden hónap első szerdáján tartott összejöveteleink nemcsak hagyományt váltak, hanem ki merem jelenteni, hogy a mindennapjaink várt eseményévé is.

Kérek minden nyugdíjast, hogy látogassa a találkozóinkat. A következő találkozónkon, amelyre június első szerdáján kerül sor, együtt fogjuk eldönteni, hova menjünk idén kirándulni.

Maria Kuseva

Елада Пиньо в Смолян

Малко театро представи своя спектакъл „Елада Пиньо и времето“ в Смолян в присъствието на Керана Ангелова – автор на едноименния роман, по който е направено представлението.

Успехът на Малко театро и на Габриела Хаджикостова – която получи наградата за най-добра женска роля на тазгодишния театрален преглед на малцинствените театри Аркус – бе повторен и в Смолян. С пресъздаването на театрален език на един толкова труден и задрушен роман Малко театро за пореден път показа, че създава собствен театрален стил, чрез който могат да бъдат разчетени на пръв поглед несценични текстове.

Elada Pinjo Szmoljanban

A Malko Teatro Szmoljanban is bemutatta *Elada Pinjo és az idő* c. előadását, amelyen az előadás alapját képező azonos című regény szerzője, *Kerana Angelova* is részt vett.

A Malko Teatro és Hadzsikosztova Gabriella a Nemzetiségi Színházi Találkozó után a szmoljani színház színpadán is nagy sikert aratott. A Malko Teatro ezzel az előadásával ismét bebizonyította, hogy saját színházi stílust alakított ki, amellyel első látásra nem színpadra való szövegeket is színpadra lehet vinni.

Новини от Сегед

Кулинарен курс в Дома на малцинствата

Българското кулинарно изкуство отново бе в центъра на вниманието на 2 април в Сегедския дом на малцинствата. Сегедското дружество на приятелите на България и Сегедското българско самоуправление показаха как се приготвя мусака, снежанка и ябълкова баница, след което на чаша розе си похапнаха от пригответените ястия заедно с въодушевените участници.

Вечер на българския туризъм

Сегедското дружество на приятелите на България, Сегедското българско самоуправление и Туристическо бюро Виста организираха на 7 април в кафене Милениум в Сегед вечер за популяризиране на България. Целта беше присъстващите да се запознаят с истинското лице на България и да се развесят погрешните представи за страната, да се събуди доверието на хората към нея и да пожелаят сами да я опознаят. В това ни помогнаха и нашите гости – Лиана Узунова, търговски секретар при Българското посолство, Арон Якоч, собственик на Робинзон Турс. Фотоизложба, прожекция на късометражни филми и неизменните български лакомства придадоха колорит на вечерта.

Кристина Петров

Szegedi Hírek

Bolgar Turisztikai Est

Април 7-én a szegedi Millenniumi Kávéházban Bulgáriát népszerűsítő estet rendezett a Szegedi Bolgar Kisebbségi Önkormányzat, a Bolgar Baráti Társaság és a Vista Utazási Irodák szegedi fiókja. Az est célja elsősorban az volt, hogy az érdeklődők megismerjék Bulgária igazi arcát, eloszlassuk az országgal kapcsolatos téves hiedelmeket, bizalmat ébresztünk az emberekben Bulgária iránt, és kedvet csináljunk a felfedezéséhez. Mindebben segítettek vendégeink, *Uzunova Liana* a Bolgar Nagykövetség Ke-

reskedelmi Titkára, és *Jakócs Áron*, a Robinson Tours tulajdonosa. Az estet fotókiállítás, rövidfilmvetítés, kvízzjáték, és az elmaradhatatlan bolgar finomságok tették színesebbé.

Főzőtanfolyam a Nemzetiségek Házában

Април 2-án újra a bolgar gasztronómiáé volt a főszerep a szegedi Nemzetiségek Házában. A Szegedi Bolgar Baráti Társaság és a Szegedi Bolgar Önkormányzat tagjai a muszaka, snezsanka és az almás banica elkészítését mutatták be, majd a lelkes érdeklődőkkel együtt egy kevés rozé borral együtt jóízűen el is fogyasztották.

Petrov Krisztina

Благодарност

На 5 април т.г. със спектакъла на Малко театро „Цирк Европа“ бе закрыта изложбата „Другият“ в Етнографския музей в Будапеща.

В годината на културния диалог между страните в Европа Малко театро създаде общ спектакъл „Цирк Европа“ в копродукция с Родопския драматичен театър „Николай Хайтов“, Смолян, Театър „Ристо Шишков“, Битоля, Македония и Театър „Гюлотин“, Стокхолм, Швеция. Четирите страни са партньори по проекта „С усмивките на Дионис – театрален компас север-юг“, за който Родопският театър, заедно с останалите театри спечели подкрепа от Европейския съюз.

Жанрът на спектакъла е нов цирк. Това е нова сценична форма, позволяваща да се използва много хумор и ирония. Целта на спектакъла е да бъде даден израз на представата на хората от четирите страни за другия забавно, в леко и приятно за възприемане представление. Спектакълът избира хумора като източник на спонтанно общуване и средство за неусетно преодоляване на бариери. Той не е затворен в строга драматургия, а се гради на базата на импровизацията, изпъл-

звайки елементи на цирка, клоуната, движенческия театър, словото и музиката.

Малко театро получи покана да изиграе своя откъс от международния проект в деня на закриването на изложбата „Другият“ в Етнографския музей в Будапеща. Събитието бе широко отразено и от унгарските медии.

Не беше лесно да се възстанови спектакъла, тъй като в откъса на Малко театро играят актьори от Родопския драматичен театър, чието пристигане се оказа невъзможно по финансови причини.

Тогава се обърнахме към младежите, които вече години наред играят в постановките на Малко театро и посещават създаденото от него Театрално ателие – Анна Шумова, Беа Бебревска, Марина Тютюнова, Йордан Бебревски, Иван Новаков и Иван Розалинов.

По случай празника на българската култура бих желала от страниците на „Български вести“ да им благодаря за високия професионализъм, с който се отнесоха към задачата и защитиха не само престижа на Малко театро, а и името на българите в Унгария. Със завидни чув-

ства за присъствие на сцената, точност и усет те изиграха етюдите и танците и заслужиоха овациите на публиката.

Моята благодарност е отправена не само към тях. Защото без сериозната дългогодишна подготовка, която получават от Анна Салаи и Данчо Мусев тяхното участие не би било възможно. Чувството за сцена, за отговорност, за физическа и психическа издръжливост и натоварване, за точност и мярка тези младежи са получили именно в работата си с Данчо и Анна. Затова искам да им благодаря и да им кажа, че наистина си заслужава! Наистина могат да се гордеят с възпитаниците си, които достойно защитават онова, на което са ги научили с немалко общи усилия. Любов и наслада от това, което правиш, с което даряваш публиката. Сериозно и професионално отношение към всичко, което представя, разпространява и запазва българските културни ценности! И много труд и фанатизъм!

Благодаря ви, мили млади хора!
Честит празник!

Габриела Хаджикостова

Köszönet

Април 5-én a Malko Teatro *Cirkusz Európa* c. előadásával zárult *A Másik* elnevezésű kiállítás a Néprajzi Múzeumban

A kulturális párbeszéd évében a Malko Teatro létrehozott egy koprodukciós előadást a Nikolaj Hajtov Rodopei Drámai Színházzal, a bitolai Riszto Siskov Színházzal és a stockholmi Guilotine Színházzal a *Dionüszosz mosolya – színházi iránytű Észak-Dél* projekt keretében. Az előadás magyarországi bemutatója 2008 júniusában volt a Bolgar Művelődési Házban. 2009 áprilisában a Malko Teatro meghívást kapott, hogy játsza el a saját etűdjét *A Másik* c. kiállítás zárónapján a Néprajzi Múzeumban. Nem volt könnyű újra színre vinni a részletet, mivel az eredeti előadásban a szmoljani színház színészei is játszottak az etűdben.

Ezért a fiatalokhoz fordultunk, akik már évek óta szerepelnek a Malko Teatro előadásában, és rendszeresen látogatják a

Színházi Műhelyt is. A bolgar kultúra napja alkalmából szeretném a Bolgar Hírek hasábjain megköszönni **Sumova Annának, Bebrevszki Beának, Tyutyunkova Marinának, Bebrevszki Jordannak, Novakov Ivánnak és Rozalinov Ivánnak** profizmusukat, amellyel a feladathoz viszonyultak és amellyel nemcsak a Malko Teatro, hanem a magyarországi bolgar közösség jó hírnevét is öregbítették.

A köszönetem azonban nem csak őket illeti, mivel **Szalay Anna és Muszev Dancso** évek óta tartó, komoly munkája nélkül nem tudták volna megoldani ezt a feladatot. Dancso és Anna felelősségérzetre, fizikai és pszichikai kitartásra, pontosságra és színpadi viselkedésre nevelte ezeket a fiatalokat. Ezért szeretné kifejezni nekik a köszönetemet, és azt mondani: megértte! Büszkék lehetnek a tanítványaikra, akik elsajátították mindazt, amit tanítottak nekik – rengeteg munkával és fanatizmus-sal.

Köszönöm nektek, kedves fiatalok!

Hadzsikosztova Gabi

Евгения Иванова на Панаира на книгата

На тазгодишния Панаир на книгата в Будапеща за пореден път бе организиран Фестивал на дебютните романисти. В него взе участие и българската писателка Евгения Иванова.

През 2008 г. излезе нейният роман „Фото Стоянович“, който получи наградата ВИК за най-добър български роман през годината. Евгения Иванова е автор на монографии, студии и статии, издадени в България и в чужбина. Издаде е и два сборника с разкази. Романът „Фото Стоянович“ е писан основно през 1988-1989 година и е арестуван два пъти от милицията. Може би затова отдавна не се занимава с белетристика, но има намерение да се върне към нея.

Романът „Фото Стоянович“ на Евгения Иванова разказва за най-наситеното историческо време на българите от 19 век (1860-1880): борбите за национално освобождение, самото освобождение от османска власт и първоначалното устройство на новата държава

България. Разказът се води от три гледни точки: на фотографа Анастас Карастоянов чрез неговия дневник (смятан за мистифициран от третия повествовател), на внучката му Виктория и на историчката Евгения, която непрекъснато оспорва първите две гледни точки.

Четвъртата гледна точка са снимките, коментирани и сякаш пресъздавани наново от тримата разказвачи.

Така „свещените“ десетилетия от българската история получават своя демитологизиран, човешки, понякога дори – забавен образ.

По време на пребиваването си в Будапеща Евгения Иванова участва в литуратурна вечер в Българския културен институт и взе участие в разговора на европейските романисти, организиран в парк „Милинариш“ в рамките на Панаира на книгата в Будапеща.

Откъси от романа и интервю с Евгения Иванова могат да се прочетат в току що излезлия брой на списание „Хемус“:

Прима Примавера

Предпремиера на филма „Прима Примавера“ се състоя в столичното кино Урания с участието на създателите на филма, сред които и българската актриса Весела Казакова. За пореден път (след успеха на „Светът е голям и спасение дебне отвсякъде“) кинотеатър Урания бе изпълнен с кинодейци и киномани и повод за това бяха и българите. Филмът е мащабна унгарско-българско-холандско-английска копродукция. Весела получава ролята измествайки прочутата Моника Белучи. Филмът участва на фестивалите Берлинале и на Унгарския филмов преглед и спечели вниманието на публиката. С прожекцията в Урания той бе пуснат за разпространение в унгарската киномрежа.

előző számban van kép

Сирене по интернет

Разговор с Пламен Дапев, ръководител на първия интернет магазин за български стоки в Унгария

На който са му липсвали българските вкусове, вече може да си достави някои любими български храни с поръчка по Интернет. Пламен Дапев е ръководител на фирмата Сиренекс, която се занимава с доставката на български храни. Но преди да стигнем до същността, нека представим нашия гост: Пламен Дапев живее в Унгария от 1987 г. Дошъл е тук като студент, след което се задомява и остава. От 2002 г. заедно с унгарската си съпруга започва да се занимава с внос на български продукти. Името на фирмата – Сиренекс – идва и от първия внесен продукт, традиционното българско сирене. Оттогава асортиментът доста се е разширил и много от българските продукти, срещани в унгарската търговска мрежа са пристигнали именно чрез посредничеството на Сиренекс.

Как се роди идеята за създаване на Интернет магазин?

Причините бяха две. От една страна мнозина от моите познати често са ме питали: кога ще има лютеница, кога ще има луканка, кога ще има други типични български продукти. По наше мнение тези продукти няма да бъдат широко прием на унгарския

пазар. Тогава решихме да предоставим тази услуга чрез интернет. Продуктите се получават по телефона или по интернет, а ние ги доставяме по домовете. Тази услуга тръгна през месец март и благодарение на Българското самоуправление, имаме възможност да рекламираме услугата в „Български весті“. Интересът е голям и сме оптимисти. Надявам се, все повече българи да научат за услугата и да станат наши клиенти.

Има ли трудности при внасянето на български стоки в Унгария?

Влизането на България в Европейския съюз улесни ли вашата дейност?

С влизането на България в Европейския съюз практически се махнаха границите за български продукти в Унгария, тъй като пазарът вече е един. Продължава да има някои ограничения за продукти, които трябва да се сертифицират в България, че могат да бъдат изнасяни за ЕС. Става въпрос за сиренето, саламите. Определено мога да кажа, че наистина промените са големи.

Казахте, че това са сертифицирани продукти. Това означава ли, че когато си купуваме сирене, луканка, лютеница ще получим наистина качествени продукти?

Продуктите, които внасяме, са насочени преди всичко за българите и не

можем да си позволим да внесем стоки, които няма да се харесат. Затова се стараем те да са много качествени. Например внасяме луканка от един от най-големите производители – Маджаров, и смятам че техните продукти ще задоволят и най-взискателните кулиinari.

Който се интересува, може да влезе на интернет страницата и да види какво предлага www.sirenex.hu. Бихте ли ни казали какво още можем да очакваме в близко бъдеще?

Ние постоянно се опитваме да увеличим нашия асортимент. Ще се радваме, ако хората от българската общност ни се обаждат и ни кажат своите желания. На базата на това ние ще направим нашите бизнес-планове и ще се постараяме тези желания да се изпълнят в кратък срок. В скоро време искаме да внесем и българска ракия, която в най-скоро време ще се появи на нашия сайт. Забелязахме, че хората имат желание да купуват и типични български подправки – шарена сол, чубрица. Това са неща, които също сме планирали да осъществим в близко бъдеще.

Само по интернет ли могат да се правят поръчките?

Не, разбира се. Интернет пазаруването е модерно, но доста хора са предпочели да използват традиционния начин на покупка. Затова поръчката би могла да бъде направена и по

Eugenia Ivanova a Könyvfesztiválon

Az idei Könyvfesztiválon a hagyományokhoz híven ismét megrendezésre került az Elsőkönyvesek fesztiválja, amelyre Bulgáriából **Evgenia Ivanova** író nő kapott meghívást. Első regénye, a *Foto Sztojanovics* 2008-ban jelent meg, és elnyerte a VIK Alapítvány *Az Év Regénye* díját. Evgenia Ivanovának több monográfiája, tanulmánya és cikke jelent meg Bulgáriában és külföldön, és két elbeszéléskötetet is kiadott. A *Foto Sztojanovics* című regényt 1988-89-ben írta, és a rendőrség kétszer is lefoglalta.

Evgenia Ivanova *Foto Sztojanovics* című regénye a bolgárok XIX. századi történelmének legeseménydúsabb időszakáról (1860-1880) mesél: a nemzeti felszabadítási harcokról, az oszmán uralom alóli felszabadulásról és az új bolgár állam kezdeti berendezkedéséről. Az elbeszélés három aspektusból tárul elénk: Atanasz Karasztojanov fényképészből a naplóján keresztül (amelyet a harmadik elbeszélő misztifikálnak tart),

Viktóriáéból, a fényképész unokájáéból és a történész Evgeniáéból, aki folyamatosan vitatja az első két aspektust. A negyedik aspektus a fényképek, amelyeket a három elbeszélő kommentál és szinte új formába önt. Így módon a bolgár történelem „szent” évtizedei demitologizált, emberi, sőt néha szórakoztató alakot öltenek.

Budapesti látogatása alatt Evgenia Ivanova részt vett a Bolgár Kulturális Intézetben rendezett irodalmi esten is.

A Haemus folyóirat közelmúltban megjelent számában megjelent egy interjú a szerzővel és részleteket olvashatnak a regényből is.

Szirene Interneten

Beszélgetés Plamen Dapevvel, az első bolgár élelmiszereket kínáló Internet Áruház vezetőjével

Akinek hiányoztak a bolgár ízek, most már beszerezheti kedvenc élelmiszerei egy részét az Interneten keresztül. Plamen Dapev a Sirenex cég vezetője, amely bolgár élelmiszerek behozatalával foglalkozik. Plamen Dapev 1987 óta él Magyarországon. Egyetemistaként érkezett, majd megnősült és itt maradt. 2002 óta magyar feleségével együtt bolgár élelmiszerek importjával foglalkozik, amelyek különböző élelmiszeráruház-láncokban is kaphatók.

Hogy született meg az Internet Áruház ötlete?

Két oka volt. Az egyik, hogy az ismerőseim gyakran kérdezték: mikor lesz ljutenica, lukanka és más bolgár termékek. Véleményünk szerint ezek az élelmiszerek nem fognak széles vásárlókörre találni Magyarországon, ezért elhatároztuk, hogy az In-

terneten keresztül fogjuk árusítani őket. Rendelni telefonon vagy az Interneten keresztül lehet, mi pedig házhoz szállítjuk a megrendelt árut. Márciusban indul el ez a szolgáltatásunk a Bolgár Országos Önkormányzatnak is köszönhetően, amely lehetővé tette, hogy a Bolgár Hírekkel együtt szétküldjük a szórólapjainkat. Nagy az érdeklődés, így optimisták vagyunk.

Vannak nehézségek a bolgár áruk magyarországi importjánál? Bulgária EU-s csatlakozása megkönnyítette a tevékenységüket?

Bulgária EU-s csatlakozásával gyakorlatilag megszűntek az akadályok a bolgár áruk Magyarországra való behozatalánál, mivel a piac egységes. Csak olyan termékekre vannak korlátozások, amelyekre Bulgáriában kell a tanúsítványt beszerezni, hogy kivihetők az EU-ba. Ilyen például a szirene és a felvágottak. Azonban összességében nagyon nagy a változás.

Említette a tanúsítvánnyal rendelkező termékeket. Ez azt jelenti, hogy amikor szirenét, ljutenicát vagy szalámit vásárolunk, biztosak lehetünk benne, hogy minőségi terméket kapunk?

История на Българската Православна Църква

Църковната закрила на Българския народ през петвековното двойно иго (политическо и духовно)

В края на XIV в. българския народ изгубил своята свобода, политическа и духовна. Тежките условия на двойното иго възпрепятствали неговото културно и политическо развитие. Подтисничеството, експлоатацията и безмилостните жестокости принудили хиляди българи, заедно с по-голямата част от оцелялата интелигенция, да емигрират във Влашко, Молдавия, Русия, Сърбия и Австрия. Масови изселвания на българи от родните им земи ставали и след всеки бунт, след възстанията за независимост, както и след всяка рускотурска война.

Мнозина били насилствено помохамеданчвани, преселвани и избивани от османските завоеватели. Така например по заповед на великия везир Мехмед Кюпрюли били потурчени в

1657 г. чепинските българи. Поп Методий Драгинов от с. Корова съобщава, че тези, които отказвали да приемат мохамеданството, били избити, а на избягалите по горите били изгорени къщите. През XVI и XVII в. по същия начин били потурчени българи в Ловчанско, Тетевенско, Свищовско, Никополско и Търновско. Делиорманът, който в XVI в. бил още български, след XVII в. придобил мохамедански облик чрез колонизация и насилствено потурчване на християнското население, което се сляло с гъстата османска маса и изгубило родния си език. Такава съдба сполетяла много българи през XVII в. в Разлог, Крупник и р. Брегалница. През XVIII в. насилствено били помохамеданчвани православните села Търновци и Черковна.

Една част от помохамеданчените изгубили завинаги народността си съзнание и забравили родния си

език. Друга част от тях, така наречените помаци или българомохамедани, запазили българския си език и обичаи, но изгубили за векове съзнанието за принадлежността си към своя народ.

Завоевателите не пощадили също християнските светини и културни паметници. В Търново били разрушени патриаршеската катедрала „Св. Възнесение“ и дворцовата църква „Св. Петка“. Покорителите на Търновска България унищожили 18 болярски църкви на хълма Трапезица. Храмът „Св. 40 мъченици“ бил обърнат в джамия. Търновската църква „Св. Богородица“ била преустроена в баня. В Пловдиска епархия чепински помаци разрушили 218 храма и 33 манастира. Във Видин била разрушена катедралата „Св. Богородица“. Множество храмове в различни краища на българската земя били обърнати в джамии.

Тежък бил ударът и върху българската църковна организация, подчинена на Цариградската патриаршия. Фенерското духовенство провеждало асимилаторска политика. На първо време висшето българско духовенство било заменено с гръцко, което служело в храмовете и проповядвало на неразбираем за народа език. То откривало гръцки училища, които провеждали асимилаторска дейност. Такива имало в Търново, Свищов, Котел, Сливен, Пловдив, Одрин, Струга, Битоля, Воден, Струмица, Мелник, Сер и др.

Османските завоеватели дали на цариградския патриарх широки граждански и съдебни права. Той станал висок султански сановник и върховен началник на всички православни християни в Османската империя. Граждански и съдебни функции притежавали и епархийските владии, предимно гърци, които налагали на българското население данъци и ги събирали насилствено със съдействието на местната власт.

Измъчения български народ копне-

ел за църковна и политическа свобода и се борил срещу поробителя. През тази изключителна епоха Църквата се оказала най-добрия бранител на праотеческата вяра, пазител на народния дух и възпитател в дух на родолюбие. В организираното през 1598 г. първо Търновско въстание взели участие: Търновския митрополит Дионисий и епископите Теофан Ловчански, Иеремия Русенски, Спиридон Шуменски, Методий Романски (Тракийски), а така също 23 никополски и 12 търновски свещеници.

През втората половина на XVI в. като организатор на освободителна борба е известен и Охридския архиепископ Атанасий.

През XVII в. съзаклатие организирал римокатолическия епископ Петър Парчевич.

В 1737 г. Самоковския митрополит Симеон бил обесен заради неговата родолюбива дейност.

Църквата дала много мъченици за вяра и род. Изумителни са подвижите на св. Георги Кратовски (+1515), св. Николай Софийски (+1555), епископ Висарион Смоленски (+1670), св. Дамаскин Габровски (+1771), св. Злата Мъгленска (+1795), св. Иоан Българин (+1814), преп. Игнатий Старозагорски (+1814), св. Онуфрий Габровски (+1818) и др.

Огромна роля за опазване православната вяра и народността съзнание на българския народ през време на робството изиграли манастирите. Пръснати по цялата българска земя манастирите преди всичко задоволявали религиозните нужди на селищата, в които нямало църкви и свещеници. Те пазели християнското и народността съзнание, насаждали благочестие, развивали книжовно-просветна дейност. Това се отнася най-вече до манастирите: Зографски и Хилендарски в Света гора, Рилски, Троянски, Етрополски, Дряновски, Черепишки, Кукленски край Асеновград, Лесновски, Гло-

женски, Драгалевски и др. Известни книжовници от тази епоха са: Владислав Граматик (XV в.), Димитър Кантакузин (XV в.), поп Пейо (XVI в.), Матей Граматик (XVI в.), поп Тодор Врачански (XVIII в.) и др.

Освен това, пътуващи монаси (таксидиоти) обикаляли родната земя, откривали килийни училища, учили народа на българско четмо и писмо, вършели възродителна дейност. Те били предвесници на Българското национално възраждане. Неуморен таксидиот и книжовник бил Йосиф Брадати (XVIII в.).

През време на игото килийни училища имало в Трявна, Елена, Враца, Габрово, София, Пловдив, Пирот, Скопие, Самоков, Калюфер, Сопот, Копривница, в селата из Странджа планина и другаде.

В манастирите били организирани редица бунтове срещу поробителя. Оттам излязъл и първия пламенен зов за национално осъзнаване. Преп.

Паисий Хилендарски (втората половина на XVIII в.) стои в началото на Българското възраждане. В неговата „История славяноболгарская“ е начертана пограмата за църковно-национална и политическа независимост. Тази дивна книга привлякла и други труженици за народна подбуда.

Между следовниците на преп. Паисий били и следните духовници: св. Софроний Врачански (1739-1813), иеросхимонах Спиридон от Габрово (XVIII в.), иеромонах Иоаким Кърчовски (+1820), иеромонах Кирил Пейчинов (+1845) и др. Раждвали се и съпротивителните сили на народа. Започнала борба за църковна и държавна независимост, която довела до желания край: извоюването на Българската екзархия в 1870 г. и освобождаването на България в 1877/78г.

Продължава в следващия брой

5 години Българско училище за роден език

На 13 юни от 18.30 ч в Българския културен дом ще се състои тържество, посветено на 5 г. от основаването на Българското училище за роден език.

Българското училище за роден език бе основано от Българското републиканско самоуправление през 2004 г. като продължение на т.н. Съботно училище, създадено десет години по-рано. То е място за научаване и затвърждаване на знанията по български език и култура за деца, които посещават унгарски училища.

През петте години от своето съществуване Българското училище за роден език доказва своята

жизнеспособност. Със знанията и оценките по български език нашите ученици успешно кандидатстват в средни и висши учебни заведения, близо десетина от възпитаниците ни положиха успешно зрелостен изпит висша степен по български език.

Българското училище по роден език счита за свой дълг разпространението на българския език и култура сред различните поколения и сред всички български общности в Унгария. По негова инициатива бе създадена неделна група за деца в предучилищна възраст, която редовно провежда занятия с квалифицирани преподаватели. От

няколко години функционира и курс по български език за възрастни. Наша цел е разпространение на обучението по български език и в провинцията чрез създаване на групи за изучаване на български език и култура.

На тържеството децата от училището ще се представят с програма. Каним всички, които милеят за българския език и култура, да подкрепят с присъствието си нашите усилия!

Светла Къосева
Цанка Маринова

5 éves a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola

Június 13-án 18.30 órakor a Bolgár Művelődési Házban kerül sor a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola megalapításának 5. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepségre.

A Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskolát a Bolgár Országos Önkormányzat alapította 2004-ben az ún. Vasárnapi Iskola folytatásaként. Olyan gyerekek sajátítják itt el a bolgár nyelvet és népmiséretet, akik magyar iskolákban tanulnak.

Az Iskola öt éves fennállása alatt bebizonyította életképességét. Az itt megszerzett nyelvtudásukkal és érdemjegyeikkel tanulónk sikeresen felvételiznek középiskolákba és felsőoktatási intézményekbe, és közel tíz diákunk tett érettségi vizsgát is bolgár nyelvből.

A Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola a bolgár nyelv és kultúra terjesztését fontos feladatának tartja minden korosztály és az összes magyarországi bolgár közösség számára. Ezért az iskola kezdeményezésére indult el a Vasárnapi Óvoda, de évek óta működik bolgár nyelv-tanfolyam is felnőtteknek. A célunk az, hogy vidéken is kiterjeszthessük a bolgár nyelv és kultúra oktatását.

Az ünnepségre az iskolában tanuló gyerekek műsorral készülnek. Szeretettel várunk mindenkit, hogy jelenlétével támogassa erőfeszítéseinket!

Kjoszeva Szvetla, Canka Marinova

На добър час, випуск 2009!

Слънчев и приветлив, края на април събра в БУСЕУ „Христо Ботев“ ученици, учители, родители, близки и приятели на нашите випусници, които напускат училище и като птици ще отлетят устремени напред и нагоре. Учениците от 11 клас украсиха с цветя и балони училището и се постараха денят да остави спомен, прекрасен и вълнуващ като пролетното утро.

Своите пожелания за успешно полагане на държавните зрелостни изпити, здраве, успех и пълноценна реализация в живота отпратиха: г-жа Емилия Атанасова – директор на училището и г-н Данчо Мусев – председател на Българското републиканско самоуправление. Поздравителни адреси изпратиха от България бивши учители. Емоционални бяха думите на г-жа Румяна Иванова, бивш учител по английски език; топли и сърдечни думите отпрати г-жа Гецова – дългогодишен учител в България и баба на нашия абитуриент Петър Гецов.

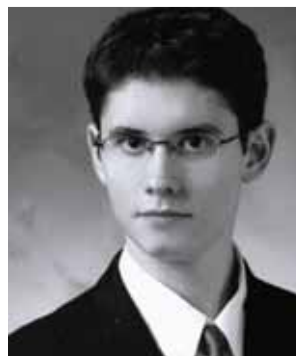
Всеки випусник бе представен със снимки от своето детство и ученическите години. Цветята и усмивките трудно прикриха вълнението, което издайнически наднича в очите: „Колко умилително-смешни сме били само преди 12 години, или дори само преди три!“ Снимките на екрана ретроспективно припомнят за преживя-

вания в България и по света, за приятелите, за годините в училище... Весели случки, но навяват малко тъга от предстоящата раздяла. Спомен за първият успех, макар и малък, но само твой... Докосване до нещо истинско, създадено в тези години и станало твоето духовно богатство.

Звучаха поздравите от малки и големи: Тео от българската детска градина, Илдико – със стихотворението – послание „Ако“ на Ридър Киплинг, изпълнено на унгарски. Музикален поздрав от вокалната група на гимназията, ръководена от Каталин Шебещерн – „Един неразделен клас“, „Elmegyek“, „Ke sara“. Затрогващи и дълбоки бяха думите на абитуриентите, с които изразиха благодарност към своите учители за грижите, търпението и обичта през годините.

Валсът на випусниците бе нежност и изящество, съчетани в едно, истински празник на младостта и красотата. Финалните думи на водещия обединиха всички пожелания в едно: *Бъди на път! Върви нататък, / през огън премини дори. / Човек достига до мечтата, когато повече гори. / На добър час, приятели! / И полетяха балони...*

Румяна Стоянова
учител по математика

Sok szerencsét, 2009-es ballagók!

Április végén a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium aulájában a tanárok, a szülők és a barátok a ballagók tiszteletére gyűltek össze. A 11. osztályosok virágokkal és léggömbökkel díszítették fel az iskolát, és megpróbálták feledhetetlen emlékké tenni ezt a napot.

A 12. osztályosokat először az iskola igazgatója, Emilia Atanaszova köszöntötte, majd dr. Muszev Dancso, a BOÖ elnöke kívánt sok szerencsét az érettségizőknek. Levélben üdvözölte az idén végzőket Bulgáriából az iskola több volt tanára.

A ballagók gyerekkorát és iskolás éveit kivetített fényképek mutatták be. A virágok és a mosolyok sem tudták leplezni a meghatódottságot a szemekben: „Milyen mosolyognivalók voltunk 12 éve, de még három éve is!“ A fotók felidéztek a bulgáriai kirándulásokat, a barátokat, az iskolában eltöltött éve-

ket... A vidám emlékeket egy kissé beárnyékolta a közeli elválás miatt érzett szomorúság.

Folytatódta a köszöntések – Teodor az óvodából bolgár nyelven, Ildikó pedig Rudyard Kipling *Ha* című versével magyar nyelven mondta el jókívánságait. A gimnázium kamarakórusa pedig Sebestyén Katalin vezetésével három dallal üdvözölte a ballagókat.

A végzősök megható szavakkal fejezték ki hálájukat tanáraiknak az évek során kapott gondoskodásért, türelemért és szeretetért.

A ballagók által előadott kecses keringő pedig az ifjúság és a szépség igazi ünnepe volt.

Rumjana Sztojanova
matematikatanár

Застрахователи отказват да плащат при леки катастрофи

Три застрахователни дружества отказват да плащат обезщетения при леки пътнотранспортни произшествия. Това заяви председателят на Асоциацията за защита на застраховани и пострадали при ПТП Георги Вълков. От началото на април в асоциацията са постъпили 15 оплаквания от граждани за проблема. Преди няколко месеца с наредба се въведоха т. нар. двустранни протоколи при леки катастрофи. Те се попълват от самите участници в произшествието, ако от него има само материални щети. Те не са длъжни да уведомяват Пътна полиция. Още тогава беше ясно, че нововъведението ще предизвика проблеми и застрахователите ще отказват да признават протоколите. Формални основания компаниите да не признават документа има в наредбата на Комисията за финансов надзор, стана ясно от обясненията на Вълков. Той каза, че застрахователите искат уверение от КАТ, че наистина е имало ПТП. Понякога дори се изисква името на полиция, регистрирал катастрофата по телефона, а също и документ, че виновният водач на добра

воля е информирал своя застраховател за произшествието. „Ако всичко това не бъде направено, застрахователните компании могат да откажат обезщетение“, каза адвокатът.

Слънчев бряг кризисно сваля и цени, и заплати

Хотелите в Слънчев бряг ще се стремят да оцелеят този сезон в условията на финансова криза с още по-ниски цени, особено за българи, прогнозира Съюзът на собствениците в комплекса. Намаленията ще са поне с 15-20% в сравнение с миналото лято. Едновременно обаче ще има намаление както на обслужващия персонал, така и на заплатите. На редица места досега е имало раздут щат, което това лято вече нямало да се повтори. Има обаче стандарти, които няма как да бъдат заобиколени. Например една камериерка би трябвало да обслужи на ден не повече от 15-18 стаи, а същевременно за всеки 250 легла трябва да има назначени по четири администраторки. За да се запази това изискване, работещите ще трябва да се задоволят с по-ниски заплати в сравнение с миналото лято.

Всяка 10-а стая на матурите ще има камери

Във всяка десета класна стая по време на матурите ще има камера за видеонаблюдение, съобщи просветният министър Даниел Вълчев. Мярката се налага след масовите сигнали за преписване и съвместна работа на миналогодишните зрелостни изпити. С цел повишаване на секретността тази година МОН прави и друга промяна – в училищата няма да се разпрачат книжки с изпитни материали, а вариантите на тестове ще се пратят на магнитен носител. След изтегляне на съответния тест училищата ще получат парола за отварянето му и ще го разпечатат. Паролата ще се знае само от министъра и специалиста, който я измисли.

„Младост“ вече е на 10 минути от центъра на София

Софиянци ще пътуват вече само за 10 минути, вместо да губят по повече от час по един от най-натоварените маршрути в столицата – от центъра

към „Младост“ 1. Най-новият участък от столичното метро, който свързва жилищния комплекс с националния стадион „Васил Левски“, прие първите си пътници на 8 май. Първите му часове се оказаха и неочаквано натоварени, след като общината отпусна безплатно возене за всички. Това предизвика истинска истерия сред софиянци, които цял следобед щъкаха от спирка на спирка. Новото трасе е дълго 6 км и има пет станции. Около 45 хил. души се очаква да го ползват всеки ден, а максималният капацитет е 50 хил. Жителите на останалите части от „Младост“ обаче останаха недоволни, защото метрото е неудобно за тях. Затова в квартала се открива нова автобусна линия 113, която ще бъде вътрешноквартална и ще е т.нар. „довозващ“ транспорт, за да се осигури достъп на всички жители до метростанцията. Другият участък, който ще осигури директна връзка чрез метрото от „Младост“ с „Обеля“ – от стадиона до пл. „Света Неделя“, ще бъде пуснат за празника на столицата – 17 септември, заяви кметът Бойко Борисов.

Нова мода - семейства купуват общ апартамент

Финансовата криза роди екстравагантни идеи на имотния пазар. Все по-често няколко чуждестранни семейства купуват заедно общ втори дом в България, а сдружаването им прави цената далеч по-поносима. Купувачите обаче си правят график кой кога ще почива. „В Банско например такива сделки сключват предимно гърци“, обясни Илиян Николов от „Ремакс“. Английски и ирландски купувачи също се ориентират все повече към купуване на апартаменти и вили в планината или край морето. „Засега българите отбягват общите покупки на имоти, но пък се възползват от друга сходна практика – „тайм шеър“, уточни Николов. При нея клиентите ползват ваканционния имот под наем по определен график. В момента основни купувачи на апартаменти по Черноморието са руснаците, добави още той. Те обаче търсят предимно по-евтини имоти между 1.5-2 млн. рубли (към 77 хил. долара). Румънците се интересуват от Северното Черноморие, а гърците са основни клиенти в Пиринско.

Кабинетът повиши нотариалните такси двойно

Таксите при сделките с движимо и недвижимо имущество, за пълномощни, нотариални покани и обявяване на завещание ще скочат двойно. Правителството актуализира вчера тарифата към Закона за нотариусите и нотариалната дейност. Новата тарифа влиза в сила от 1 юли 2009 г. При покупко-продажба на имот на стойност 90 000 лв. например в момента се плаща такса от 398 лв. След като новата тарифа влезе в сила, сумата ще е 680 лв., или увеличението е от 282 лв. Ако имотът е за 200 000 лв., таксата ще е 930 лв. вместо досегашните 518 лв. Тук разликата е още по-голяма – 412 лв. Една от най-масовите услуги – завяряването на пълномощно, вече ще струва 5 лв. Досега цената бе 3 лв. Повече от три пъти се увеличава събираната такса за нотариална покана – от 6 на 20 лв. Качва се и събираната от нотариусите сума за обявяване на завещание – от 6 на 10 лв. Двойно повече ще се плаща за изготвяне на нотариални актове – от 15 на 30 лв. Ако нотариалният акт е констативен за собственост на земеделски земи и гори, таксата вече ще е 20 лв., а не сегашните 10.

Az érettségin minden 10. teremben kamera lesz

Az érettségik idején minden 10. osztályterembe kamerákat szerelnek fel, mivel a tavalyi vizsgák után sok bejelentés érkezett arról, hogy a diákok puskáztak, illetve közösen oldották meg a feladatokat. A titkosítás növelése érdekében a bolgár Oktatási Minisztérium egy másik változást is bevezet – nem küldi szét nyomtatott formában a tételesorokat az iskolákba, hanem adathordozón kapják meg azokat az igazgatók. Az iskolák csak akkor kapják meg a megnyitásukhoz szükséges jelszót, miután kisorsolták az adott tantárgy tételesorát, és akkor nyomtathatják ki azokat.

A Mladoszt lakótelep már csak 10 percre van Szófia központjától

A szófiaiak már csak 10 percet utaznak, a több mint egy órás út helyett, a központtól Mladoszt lakótelepig. A bolgár főváros metrójának legújabb szakaszán, amely a Vaszil Levszki Nemzeti Stadiont köti össze a lakóteleppel, május 8. óta utazhatnak az utasok. Az új szakasz 6 km hosszú, és 5 megállója van. Várhatóan 45 ezer ember fogja használni naponta. A Mladoszt lakótelep többi részén lakók azonban elégedetlenek a metróval, mert számukra nem kényelmes. Ezért elindítják a 113-as autóbust, amely a lakótelep többi részén

lakókat a metróállomáshoz szállítja. A stadion és a Szveta Nedelja tér közötti szakaszt a főváros ünnepén, szeptember 17-én adják át.

A biztosítók nem fizetnek könnyebb baleseteknél

Három biztosítótársaság már nem fizet könnyebb baleseteknél, április eleje óta 15 panasz érkezett ilyen ügyben a biztosítottak és közlekedési balesetet szenvedettek védelmére alakult egyesülethez. Néhány hónappal ezelőtt bevezették az ún. kétoldalú jegyzőkönyveket, amelyeket a baleset résztvevőinek kell

kijelölni, ha nem történt személyi sérülés. Ebben az esetben nem kell értesíteni a rendőrséget. Már a bevezetéskor nyilvánvaló volt, hogy az új eljárás problémákat fog okozni, és a biztosítók nem fogják elfogadni ezeket a jegyzőkönyveket, annál is inkább, mivel a Pénzügyi Felügyelő Bizottság rendeletében foglaltak erre formális lehetőséget adnak.

A kormány duplájára emelte a közjegyzői díjakat

Az ingó és ingatlan vagyontárgyak adásvétele, a meghatalmazások, a közjegyző által hitelesített meghívók és a végren-

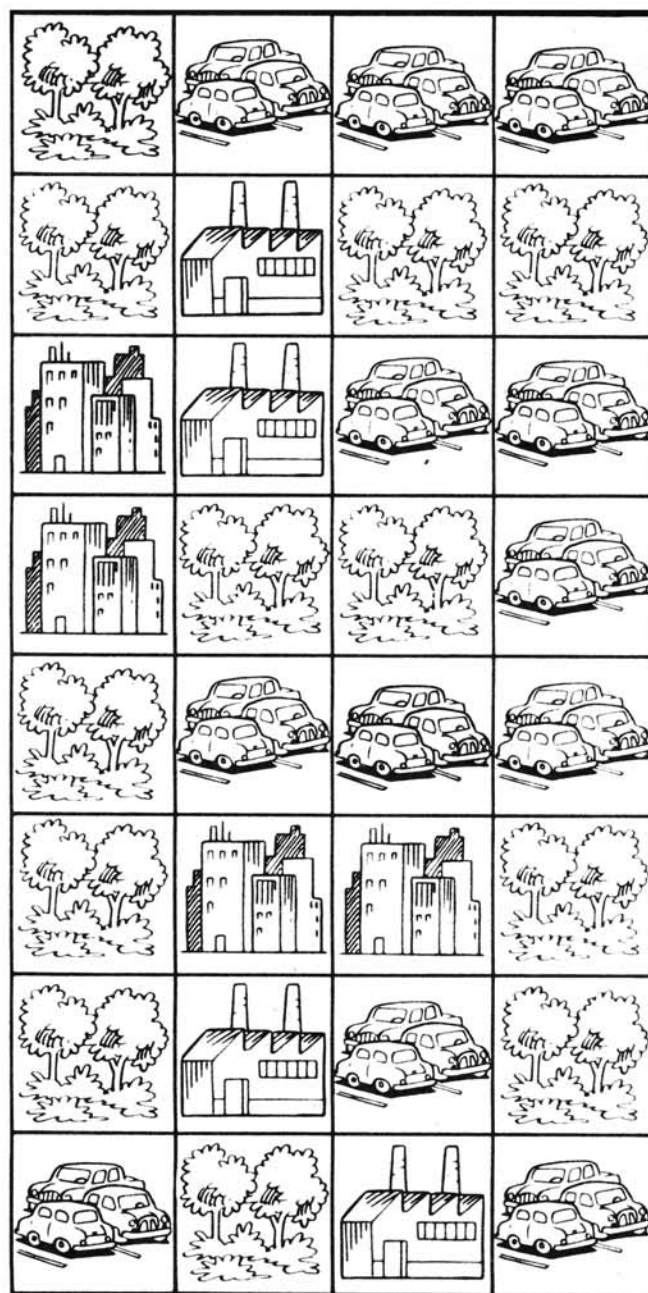
deletek esetében kétszeresére nő a közjegyzői díj, mivel a kormány aktualizálta a közjegyzői díjszabást. Az új díjjegyzék 2009. július 1-én lép életbe. Egy 90.000 leva értékű ingtalan adásvétele esetén jelen pillanatban 398 levát kell fizetni, július 1-től azonban 680 levát. Ha az ingatlan 200.000 levát ér, a jelenlegi 518 leva helyett 930 leva lesz a közjegyzői díj. Az egyik legkeresettebb szolgáltatás, a meghatalmazás hitelesítése, az eddig 3 leva helyett már 5 levába kerül. A közjegyző által hitelesített meghívó 6 helyett 20 leva lesz, a végrendeletért pedig 6 leva helyett 10 levát kell fizetni.

Naposparton csökkenek az árak és a fizetések is

A Naposparton lévő szállodák még alacsonyabb árakkal próbálják meg túlélni az idei szezont a gazdasági válság miatt. A tavalyi évhez képest 15-20%-kal is csökkenhetnek az árak. Ezzel egyidejűleg azonban a kiszolgáló személyzet száma is csökkeni fog, illetve ahol nem lehet kevesebb embert dolgoztatni, ott a fizetések lesznek alacsonyabbak.

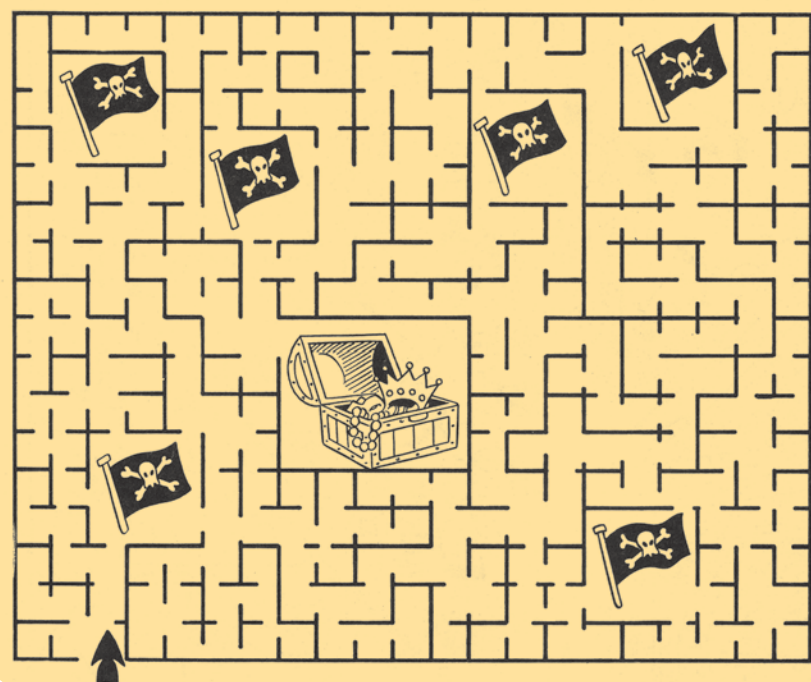
????

Раздели таблото на четири части, така че във всяка да има по една фабрика, една жилищна сграда, три паркинга и три градини с дървета.

????

Намери пътя към съкровището, като избегнеш пиратите.

Буху-буху

Във гората тъмна, глуха
бухал буха, бухал буха:
– Буху-буху! Със бухалка
ще опухам всички малки
бухалчета, що не щат
бухти сухи да ядат!

Във гората бухал буха.
Бухалчетата го чуха.
Някои със бухта суха
си напълниха търбуха.
Други бързо се обуха
и си на петите плюха.

Моника Стоянова

Какво означава цветът на храната?

Молекулите, които формират пигмента в растителните храни съдържат антиоксиданти. Антиоксидантите от своя страна се борят със свободните радикали, които се формират когато клетките изгарят кислород, за да добиват енергия. Общо казано, колкото по-наситен цвят притежава един плод или зеленчук, толкова повече са антиоксидантите му. А когато ядем различни плодове и зеленчуци даваме на тялото си и различни хранителни добавки, които работейки заедно го правят по-здраво.

Плодовете и зеленчуците притежават широка сфера от витамини и минерали, имат високо водно съдържание, малко калории и мазнини и никакъв холестерол. Добър източник са на фибри, които удовлетворяват глада и помагат на храносмилането.

Експертите разпределят плодовете и зеленчуците в пет категории, според цветовете: червени, жълти/оранжеви, зелени, сини/лилави/черни и бели/кафяви:

1. Консумирането на червени плодове подпомага дейността на сърцето си, стимулира мозъчните фун-

кции и намалява риска от рак. Освен това съдържат:

- бета-каротин - антиоксидантът полезен за очите и предпазващ от кардиоваскуларни нарушения,
- ликопен – намалява риска от рак,
- антоцианин – грижи се за кръвта и спира възпалителните процеси,
- витамин С – пази здрави зъбите, венците, костите, кожата, мускулите, хрущялите, кръвоносните съдове и имунната система. Освен това витамин С помага на тялото да усвоява желязото.

2. Жълтите и оранжевите плодове и зеленчуци са богати на витамин С и фолиева киселина и съдържат каротеноиди като бета-каротинът. Каротеноидите поддържат имунната система, намаляват риска от загуба на зрението и нормализират нивото на холестерол.

3. Зелените зеленчуци (броколи, брюкселско зеле и зеле), редуцират риска от някои видове рак, сърдечни нарушения и дихателни затруднения. Богати са на витамин В и фолиева киселина и поддържат зрението, укрепват имунната система и пазят червените кръвни телца, костите и зъбите.

4. Сините, лилави и черни плодове и зеленчуци намаляват риска от някои видове рак, поддържат паметта и сърдечната дейност. Боровинките са истински шампион, благодарение на високото си съдържание на антиоксиданти.

5. Белите и кафяви плодове и зеленчуци поддържат сърцето и също предпазват от някои видове рак. Снабдяват тялото с фитохимикали като фолиевата киселина, калий, селен и витамин С. Те помагат в борбата с високото ниво на холестерол и поддържат имунната система.

Колкото по-цветно е вашето меню, толкова повече полезни вещества ще набавите на тялото си.

по материали на:
Козметикама.com

Патладжани със сос

Продукти: 1 кг патладжани, 100 г настърган кашкавал, олио, брашно, сол, 20 г краве масло, 1 с.л. брашно, 1 чаша прясно мляко

Приготвяне: Патладжаните се изчистват, измиват се и се нарязват на кръгчета. Посоляват се и се оставят да престоят 20 мин. Измиват се, изстискват се и се овалват в брашно. Пържат се в сгорещено олио до зачервяване. Изпържените кръгчета се нареждат в кръгла тавичка едно до друго. Заливат се със сос, приготвен от разтопеното масло, наръсено с брашното и залято с млякото. Сосът се вари до сгъстяване, като се бърка непрекъснато. Върху соса се наръсва настърганият кашкавал. Предястието се запича в слаба фурна до зачервяване.

Padlizsán mártással

Hozzávalók: 1 kg padlizsán, 10 dkg reszelt sajt, olaj, liszt, só, 2 dkg vaj, 1 ek. liszt, 1 pohár tej

Elkészítés: A padlizsánt megtisztítjuk, megmossuk és karikákra vágjuk. Megsózzuk és 20 percig állni hagyjuk. Lemossuk róla a sót, kinyomkodjuk és lisztbe forgatjuk. Forró olajban megsütjük. A megsütött karikákat tepsibe egymás mellé rakjuk. A mártáshoz a vajat megforrósítjuk, beleszórjuk a lisztet és felöntjük a tejjel. Állandóan kevergetve addig főzzük, amíg besűrűsödik. A mártást a padlizsánra öntjük, a sajtot a tetejére szórjuk. A sütőben kis lángon addig sütjük, amíg a teteje megpirul.

Учреден е Форум на малцинствата в Унгария

На 13 май в Парламента се състоя учредителното заседание на Форума на националните и етнически малцинства в Унгария. Целта на форума е да се осигури системно и резултатно сътрудничество между парламентарните партии и комисиите и републиканските самоуправления на националните малцинства. За доброто синхронизиране на работата на Форума и държавните органи в неговата работа ще взема и представител на правителството. Форумът е консултативен орган и приема решенията си с консенсус. В състава на Форума на националните и етнически малцинства в Унгария влизат председателят на парламента, председателите на републиканските самоуправления на националните и етнически малцинства, ръководителите на парламентарните фракции. Със сънещателен глас в заседанията на форума участват председателите на парламентарните комисиите. поканата за участие ще получават редовно и тези депутати, които принадлежат към определено малцинство, омбудсманът по малцинствените въпроси, ресорният министър или упълномощено от него лице.

Sales Trader Bulgarian with fluent English [ZFV-06]

Our client is one of the most prestigious firms in its highly specialized trading market, a sector worth 100 billion dollars a year in itself. The company has 10 years' experience in the field and its business covers the entire Central European region.

Tasks

The role is based in Budapest, Hungary and would involve 3-5 days of travel a month in your market.

Requirements

If you have:

- Native or close to native Bulgarian and fluent English
- A degree in Economics or Finance, an enthusiastic approach and endless intellectual curiosity
- 1-3 years of experience, preferably in Sales of financial or commodity products
- Outstanding user knowledge of Excel
- The drive to work with leading banks, hedge funds and governments and also gain knowledge about the energy sector, Sales and trading

Then please do NOT send your cv
BUT call us on **+36 1 336 2919** and ask for Zsuzsa Feig

Advantageous: Hungarian knowledge

www.focusconsulting.hu/job_opportunities/job/sales/4142/Sales_Trader_Bulgarian_with_fluent_English/

Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségek Fóruma

2009. május 13-án az Országház Delegációs termében tartotta meg alakuló ülését a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségek Fóruma (MNEKF). Az MNEKF célja – a kisebbségek közvetlen parlamenti képviseletének megvalósulásáig –, hogy a törvényhozás szintjén rendszeresebb és eredményesebb együttműködés alakuljon ki a parlamenti pártok, bizottságok és a nemzeti kisebbségek országos önkormányzatai között. Az MNEKF és a kormányzati együttműködési fórumok működésének összehangolása érdekében a Kormány képviselője is részt vesz az MNEKF munkájában. Az MNEKF konzultatív testület, dokumentumait konszenzussal fogadja el.

Az MNEKF testülete:

<i>Elnök:</i>	az Országgyűlés elnöke
<i>Alelnökei:</i>	féléves rotációban egy-egy kisebbségi önkormányzat vezetője
<i>Tagjai:</i>	
szavazati joggal:	a Nemzeti Kisebbségi Önkormányzatok vezetői (13 fő), országgyűlési frakciók vezetői
tanácskozási joggal:	az Országgyűlési állandó bizottságok elnökei,
<i>Állandó meghívottak:</i>	a magukat nemzeti vagy etnikai kisebbségi állampolgárnak valló országgyűlési képviselők, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa, a kormány kisebbségekért felelős minisztere, vagy meghatalmazottja

Денят на детето

ще бъде отпразнуван на
7 юни 2009 г. от 11 часа

в двора на Българския православен храм „Св.св. Кирил и Методий“
с куклено представление, игри, разучаване на песни, прожекция на рисувани филми, почерпка за децата и изненади.

Организатори: Българското републиканско самоуправление, Фондация Про scola булгарика, Малко театро и Българското самоуправление в XV район.

Gyereknapi ünnepség

2009. június 7-én 11 órától

a Szent Cirill és Szent Metód
Bolgár Ortodox Templom kertjében

bábelőadás, játékok, daltanulás, rajzfilmvetítés,
gyerekkoktél, meglepetések

Szervezők: Bolgár Országos Önkormányzat,
Pro Schola Bulgarica Alapítvány, Malko Teatro,
XV. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat

Покана

Българското училище за роден език и
Българското републиканско самоуправление

най-учтиво кани Вас и Вашето семейство

на 13 юни 2009 г. (събота) в 18.30 часа

на тържество, посветено
на 5 г. от основаването
на Българското училище
за роден език

в Българския културен дом
(1093 Будапеща, ул. „Вагохид“ №62)

Meghívó

A Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola és
a Bolgár Országos Önkormányzat

tisztelettel meghívja Önt és családját

2009. június 13-án (szombaton) 18.30 órákor

a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola
fennállásának 5. évfordulója alkalmából
rendezett ünnepségre

a Bolgár Művelődési Házba
(1093 Budapest, Vágóhid u. 62.)

2, вторник	11.00	<i>Поднасяне</i> на венци пред паметника на Христо Ботев
7, неделя	11.00	<i>Ден на детето</i> в двора на Православния храм „Св. Св. Кирил и Методий“
13, събота	18.00	<i>5 години</i> Българско училище за роден език

2., kedd	11.00	Hriszto Botev szobrának megkoszorúzása
7., vasárnap	11.00	Gyereknapi ünnepség a Szent Cirill és Szent Metód Ortodox Templom kertjében
13., szombat	18.30	Ünnepség a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola fennállásának 5. évfordulója alkalmából

A rendezők a műsorváltoztatás jogát fenntartják. Az aktuális programról tájékozódjon a www.bolgarok.hu weboldalon
Организаторите си запазват правото за промени в програмата. За актуалните събития можете да се информирате на www.bolgarok.hu

Állandó programok

péntek 18.00
Bolgárnéptánc-oktatás

vasárnap 10.00-12.00
Játszóház gyerekeknek

minden hónap
első szerdája, 10.00
Nyugdíjasklub

Български вест

Издание на Българското републиканско самоуправление, 1093 Будапеща, ул. Лонян 41
Редакция: Андреа Генат (главен редактор), Моника Тютюнкова, Светла Кьосева
Отговорен издател: Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария, СБС и на Българските самоуправления в IV, V, VIII, IX, XIII, XIV, XV, XVIII, XXI и XXIII район на Будапеща и във Фелшьоожолца, Печ, Сегед, Халастелек, Дунахараст, Дунакеси, Лорев, Мишколц, Дебрецен, Сигетсентмиклош, Ерд и Естергом.

B o l g á r HÍREK

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány, a FBÖ és a IV, V., VIII., IX., XIII., XIV., XV., XVIII., XXI. és XXIII. kerületi, valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Lőrévi, a Miskolci, a Debreceni, a Szigetszentmiklósi, az Érdi és az Esztergomi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.
ISSN 14163098 MS Mester Stúdió, Globe Print Nyomda

A Bolgár Országos Önkormányzat
(1093 Budapest, Lónyay u. 41) kiadványa
Szerkesztőbizottság: Genát Andrea (főszerkesztő), Kjoszeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika
Felelős kiadó: Muszev Dancso

Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-6560

Bolgár Országos Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Bp., Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
1097 Bp., Vágóhid u. 15.
tel.: 215-0039

Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Bolgár Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 06 20 250-7339

Carevec Étterem és Hotel Rila
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-1797 és 216-1621